

Poplave po vsej državi

Po večnem hudem deževju je prišlo do izliva naših največjih rek, ki so poplavile precejšnje površine. Najbolj so ogroženi predeli v Bosni in Srbiji. Po podatkih zvezne komisije na desnem bregu reke Save pri Brčkem, kjer je raven vode samo nekaj centimetrov pod vrhom nasipa. V vseh ogroženih področjih so organizirali ljudi in vprego in pospešeno gradijo nasipe. V Mačvi je pod vodo čez tisoč hektarjev obdelovalne površine. Sava pri Beogradu je prav tako narasla skoraj do vrha nasipa in vodna naravna sila grozi vsak trenutek posejanim njivam in hišam. V Beogradu so na obrežju Save že storili ukrepe za evakuacijo.

Iz Bosne poročajo, da reka Bosna počasi upada in prihaja v strugo. Enako velja za ostale desne pritoke Save. Naraščajo pa Donava, Tisa in Drava.

Vlomilca za rešetkami

Vlomilca, ki sta vlomila v izložbeni okni dveh kranjskih trgovskih podjetij, so izstrelili še isti dan. Storilci so ei postajali Ljudske milice v potravnih Ljudskih milic v Crnučah, ko sta v gostilni prodajala ukradeno blago, deset ur in tranzistori sprememnik. Vse ukradene stvari so našli pri storilcih. Oba vlomilca so takoj prijeli.

Vlomilca sta doma iz okolice Celja. Osemnajstletni K. H. je doma iz Hudinja pri Celju, njegov tovarš K. L. pa iz Celja.

Janez Brezar

PRVA LETOŠNJA RAZSTAVA AVTOMOBILOV V ZENEVI JE POMLAJENA, BOLJ ZIVA IN PRAKTIČNA. KROMIRANI DELI IN BLESCECI OBROCKI, KI SO PREVLADOVALI CELO DESETLETJE S svojimi okrasi na avtomobilske skorji so dobili zmernejši obseg in so omejeni samo na zares potrebne in praktične dele. Videli smo celo zelo enostavno krojene avtomobilske obleke. Govorijo o spartanskih karoserijah, ki meijo že na grotesno preprostost. Spremenilo pa se je veliko tudi v pogledu gospodarnosti, udobnosti, enostavnosti v dobrem pocutju in zmožljivosti. Predvsem pa so globoko padle cene. Seveda to ne velja za vse razstavljené modele. Poskocile so cene legendarnega Rolls-Royce-a, ki stane sestevilcne zneske v trdi svicarski valuti. V dobi avtomobilskega sporta najdemo v razstavnih prostorih tudi sportne vozove, ki se približujejo hitrosti 200 km na uro. Razen teh vidimo tudi vozila za 6 in 8 oseb.

KONČNI VITIS: PONUDBA Z LEPIMI DEKLETI. STIRI STUDENTKE ZENEVSKE SOLE: SVICARKA, PARIZANKA, SVEDINJA IN NIZOZEMKA V DODGE-DART-CABRIOLETU POSKUSAJO NAGOVORITI OBISKOVALCE "NAKUP TEGA SERIJSKEGA PROIZVODA ZNANE SVETOVNE ZNAMKE".

Siečanja z ljudmi

Skoki s padalom v današnjem času niso več nočena resikost in nihče ne kaže strahu, da bi si pri tem polomil kosti. Niso redki ljudje, ki skačejo s padali, veliko pa je padalcev brez padal. Gorenjska je dežela, ki ima v padalstvu precej kolaj in spomenec. Med mladimi padalcji se je pred letom dobro uveljavil JANEZ BREZAR, ki stno mu o padalstvu zastavili nekaj vprašanj. Za seboj ima že 220 skokov in precejšnje padalske izkušnje, čeprav je star šele 24 let.

SKOK S PADALOM

- Na kaj mislite, ko skočite s padalom?
- Mislim na nalogo. Nikoli ne skačem z zavezanimi očmi.
- Kakšno mesto ima v padalstvu strah?
- Padalstvo ne pozna strahu. Sirah je zadržek, padalec pa od vsakega skoka nekaj pričakuje, je torej pričakovanje. To je pričakovanje negotovosti, ki je človek ne pozna.
- Kakšno se vam zdi svet pod padalom?
- Svet je povsod enak. Čim višje se povzpneš, tem manjši se ti zdi. Iz velikih višin je videti ta svet dokaj neverjeten.
- Vaš največji uspeh s padalom?
- Svetovni rekord s skokom brez zadržka. To ni največji uspeh, temveč merilo, da sem postal zrel padalec.
- Na kateri planet bi se želeli spustiti s padalom?
- Najrajsi skačem na našo »staro Zemljo«.
- Ste kdaj viseli med življnjem in smrtjo?
- V zraku smo predajali štafeto. Moj predhodnik je prezgodaj odprt padalo in padel sem v njegovo padalo, ki se je vžgalo in zgorelo. V zadnjem hipu sem odprt padalo. In vse se je dobro izteklo.

Zdravko Tomažej

Vlom sredi mesta

KRANJ, 5. APRILA 1962 — Danes v zgodnjih jutranjih urah je prišlo do vloma dveh izložb. Vremenske razmere so bile ugodne, saj je verjetno aprilski dež pripomogel, da so se nočni čuvaji »držali pod streho«. Tako je vlom sredi mesta v dve izložbi uspel. Neznani storilci so strili izložbena stekla na dveh kranjskih trgovinah v Prešernovi ulici. Iz izložbe »Elektrotehničnega podjetja« so ukradli tranzistorski sprejemnik, iz izložbe »Galerije« trgovskega podjetja Elita pa deset najdražjih svicarskih ur. Vrednost ukradenega blaga cenijo na 200.000 dinarjev.

Vlom so neznani storilci napravili okoli pol tretje ure zjutraj. Pol ure pred tem je neka žena šla skozi mesto in ni opazila razbitih izložb. V bližnjih hišah je slišala ropot samo starejša ženska, ki je bolna, ni pa posvetila temu nobene pozornosti. Vlom so prvi opazili miličniki, ki so bili v službi.

V izložbenem oknu z urami so našli precej velik kamen, ki so ga storilci najbrž prinesli že s seboj, kar je znak, da so izložbena stekla razbili s kamenjem. Več žensk je povedalo, da so videli skupino ljudi, ki so stopali po mestu. Preiskava ovlomlencih je v teku.

Večina Francozov še vedno spi

Francoški filozof in pisatelj Jean Paul Sartre je imel zanimiv razgovor z urednikom kabodinenskega časopisa "Quickie". Razgovor daje natunčno podobo današnje Francije in Alžiriji, zato ga v celoti objavljamo.

KDO BO KOGA

Ali mislite, da imajo francoski naseljenici in poslovni ljudje v Alžiriji namen, da večno preprečujejo mir v Alžiriji?

— Večno ne, v tem trenutku pa precej resno. Imeti moramo pred očmi dejstvo, da se s premirjem rušijo stolni temelji kolonialnega carstva, ki je naselencem dalo vse tisto, za kar so bili domačini prikrajšani. Tudi kompromisni mir pomeni konec tega carstva. Po vsemu soče bo poskušala francoska vlada vplivati na Alžirsko osvobodilno fronto, da ne bo izvršila vse sprememb in reform, ki jih ima v načrtu. Evroneci v Alžiriji pa tem obljubam ne zaupajo.

Na kakšne reforme mislite?

— Alžirci nameravajo izvesti agrarno reformo. Alžirski kmetje imajo zelo malo zemlje, ki je povrh tega že zelo slabja. Zahtevajo agrarno reformo, da bi se izkopali iz siromaštva in pomanjkanja. Francoski naseljenici imajo v posesti veliko boljšo in več zemlje, ki jo namakajo. Pričakovati je, da bodo nasprotovali agrarni reformi.

Kakšno vlogo ima v tem razmerju OAS?

— V Franciji je število prisostava za sedaj že zelo nizko. To so majhnoštveni moriči, ki jim je kri prišla do možganov.

In v Alžiriji?

— Tam je stvar drugačna. Mnogi priseljenici se počutijo ogroženi. Ne kažejo naklonjenosti do mirnih pogajanj in ne verjamejo v obljube. Ta pojav pa ni spletlo. Tudi v Alžiriji so Francozi, ki si želijo mir in se veselijo svobode brez mučevanja in pobiranja. Seveda so prvi v večini. Teroristične vrste OAS jim dajo pričink za ogrešanje, ukarajujo jim in dajo samozavest.

In vojska?

— Ni več skrivnost, da obstajajo posredne in neposredne zveze med vojsko in OAS. Ta pojav si razlagamo na ta način, da je del vojske pod vplivom desničarske propagande, na drugi strani pa je vojska, ki se je sedem let borila in v tem trenutku ne želi miru. V primeru razcepa je nemogoče računati na podporo samo nekaterih skupin v vojski.

Ostra nasprotja so že privlačna na površje!

— Seveda. Vskdanje kršenje sporazuma o premirju in sovražnosti so postavile vojsko pred odločitev. Ali se bo

odločila za de Gaulle in strejala na Evropejce, kar ne bo lahko, ali pa se bo postavila na stran OAS in s tem odbile da bi strejala na desničarje iz vrst OAS. S svojim rovjenjem in umori dela OAS pritisk na Alžirsko osvobodilno fronto, da bi prekršila določila sporazuma o prekiniti ognja.

KRVAVI PRSTI

Od kdo prihaja ideologija OAS in zakaj njena brutalna dejanja? Ali je vse to v kakšni zvezi z nemškim nacizmom?

— Ne verjamem, da gre za nadaljevanje hitlerjevskih metod, čeprav se mnogi teroristi-sklicujejo boj na nacizem kot na fašizem. Ne verjamem, da je mogoče govoriti o novem valu barbarstva, kot to pogosto slišimo. Alžirija je bila prizorske kolonialne vojne. Alžirsko ljudstvo se je borilo proti moderno opremljeni vojski. Za vsako vojsko je takšna vojna težka. Sovražnik je povsod in nikjer, nepricačkovano napada in še bolj nepricačkovano se umika. Zdi se, da je vse posledice treba pripisati na račun nepravilno zasnovane vojne, ki so jo bogati vedili proti slomašnim.

Ali bogati ne znajo biti velikodusni?

— Ne pozabite na rasno sovražstvo. Za Evropejce je značilna rasna mržnja proti muslimanom. V preteklosti smo to dejstvo zanemarjali, ker ni nikče verjel, da bi se položaj priseljencev lahko omagal. Smeh se je spremenil na jezo in pozneje v netovornost, ko so muslimani dejali: »Mi smo ljudje kot vi.«

Torej je užaljeni rasni ponos iz psiholoških razlogov pripeljal do mučenja?

— Gotovo. Vedno boste mučili ljudi, da bi jih ponižali.

Verjamete, da je v Nemčiji in Franciji nastala generacija očetov, ki jih bodo nekoč nihov očetov spomnili za

važno, čeprav večina Francozov še vedno spi.

SVET BLAGOSTANJA

Vivimo v svetu blaginje. Ali nas ta blaginja ne dela slepe pred nevar-

mirje tuje. Morda se bodo na glasovanju opredelili za mir. Toda ta mir ni naša zasluga. Pri vsem tem je premirje samo kos papirja. Nasprotovanje priseljencev lahko že ju tri postavi vse na glavo.

Odbila je zadnja ura za Francijo. Francosko ljudstvo bi moralno Alžircem, ki so priznali premirje, začeti biti, da bo »...«

Baïd el-Oued je mestna četrt v Alžiru, kjer živi 60 tisoč belcev in ki je bila dalj časa povoljnom v rokah OAS.

— Ne vem, kako je v Nemčiji. Gledate Francije se bojim, da imate prav. Vse, kar se dogaja v Alžiriji, bi lahko prepričali. Francozi so pokončili generacijo svoje politične moči z besedami: »Napravi z njo kar lahko!« In nos edice? Francija danes ni dovolj močna, da bi z lastimi silami obratila z zom. Samo en dogodek je v zadnjem času napravil močan vliv. To so demonstracije proti žrtvam OAS, na katerih se je zbral čez milijon Parizanov. Demonstracije so pokazale: Francija se je začela prebutati. Ko bo pojutišnjem potrebna združitev, ne bo več prihajalo do starih prepirov.

Borili se bomo proti desničarskim skrajnem in njihovim pomočnikom v francoski vladi. To se mi zdi zelo

— Blaginja se mi zdi zelo nevarna. Obiskal sem Nemčijo in spoznal, da ljudje dobijo živijo. Tudi v ZDA ne živijo slabovo. Na svetu pa je okoli 3 milijarde ljudi! Skoraj polovica je podlurjenih in lačnih. Več kot poldrugi milijon živi dobesedno strada. Pri tem govorimo o blaginji, kar da vse ljudje živijo enako dobro. To pomeni obračati resnici hrbet. Z drugimi besedami pomeni to, da imamo moč pravico živeti v blaginji, druga polovica pa ima pravico, da živi v pomanjkanju. Med bogatimi in lačnimi lahko le-peta dne pride do vojne.

Povrnimo se k Franciji. Kdo lahko pride na oblast po de Gaullu?

— Da bi na to vprašanje odgovoril, bi moral vedeti, kako bo de Gaulle odšel iz vladne palače. Po svoji želji, iz zdravstvenih razlogov ali žrtev atentata, ker je sklenil mir z Alžiriju. Vse to je odvisno od nadaljnega političnega razvoja, do sil, ki niso pod njegovim vplivom.

Ne gledate na različne možnosti, se mi zdi bolj važno, da postane Francozom jasno, kako stvari stojijo: ali bomo se naprej izgrajevalli narod ali ne.

Zdi se mi zelo pomembno, da bi bil francoski narod isti, ki je dosegel prenehanje sovražnosti v Alžiriji. Sami Alžirci — njihov boj in odpor — so prisilili generala de Gaulla, da je opustil svojo zamisel francoske Alžirije in sklenil premirje.

Večini Francozov je pre-

bi moralno postati bolj aktivno in prisiliti vlado in vojsko, da spoštuje določbe evanskega sporazuma.

Ce bodo sedanji uspehi prisilili na račun de Gaullovega osebnega uspeha, kar v bistvu tudi je, če mu bodo Francozi zopet dali neomejeno zaupanje in proste roke, sami pa zaspali v političnem snu, potem je nujno, da po de Gaullov vladi pride obdobje avtoritativne oblasti.

Avtoritativno vlado bomo preprečili, če bo sleherni francoski državljan spoznal, da politika ni stvar poklicnih politikov, ampak življenska dolžnost vsakega človeka, ki živi v družbi.

KRIVDA OCETOV

Verjamete, da je mladina zrela, da iz krivice očetov povzame potreben nauk?

Mladi ljudje v Franciji imajo občutek odgovornosti v večji meri prirojen kot njihovi očetje. V Franciji govorimo o »izgubljeni generaciji«. To je generacija, ki je sodelovala v vojni na strani odpora. Po vojni so bili prepričani, da bodo živeli v miru. Mir ni prišel. Prisilo je razdobje hladne vojne, ki je generacijo uničila. Ljudje iz te »izgubljene generacije« so pustili, da je umrla Cetrti republika. Dopustili so alžirsko vojno in se vdali v usodo.

Današnja mladina 20 let je drugačna. Zrelejsa in sposobnejša je. Prepričan sem, da razmišlja o napakah svojih očetov. Vtis imam, da teh napak ne bo ponovila.

Rekli so...

»Ko si želim, da bi bil bogat, vem da sem bolan.«
D. H. Lorens, angleški književnik

»Lačen človek je veliko bolj zainteresiran za štiri sendviče kot za štiri svobode.«
Cabot Lodge, ameriški senator

»Nobena preizkušnja ne spremeni človekovega bistva.«
Charles de Gaulle, francoski predsednik

»Strast, ki ni potrpežljiva, ne more nikoli postati ljubezen.«
Ingrid Bergman, švedska filmska igralka

»Najlaže je druge prepričati z učesi, tako da jih poslušamo.«
Dean Rusk, ameriški zunanjji minister

»Vračam se k filmu samo zato, da bi izkoristila polete počitnice.«
Grace Kelly-Grimaldi, monaška princeza

Vtisi s poti po Franciji

JUTRI BOM MISLIL NA BISERE

Star lajnar je hodil po nabrežju in ob lajni prepeval: "Jaime vivre. Bilo je pozno marčno popoldne. Seina je bila taka, kakršna je vedno v pozni marčni popoldnevih. Zlajnana pesem, posvetana in skoraj neverjetna pa je ostajala v goleti platanah tega načrta, kjer dan za danom posega slike, predajalcem knjig, Pierre, Jaques in Jean, upokojeni pilot Charles, Simmone in jaz ter mnogi ostali.

Vse reke tega sveta živijo. To je pravzaprav pravljica njihovega življenja. Je pravljica in ni. Lahko je tudi življenje pravljica. Lahko da je, lahko da ni. Vse je le v tem, kako se smejiš in kako gledaš to slikovito nabrežje, drevesa ob parkih in kako sedis ob reki in jo gledaš. Možno je, da si sam reka, a nicesar ne veš o tem. Možno je, da tečeš in gledaš vrbe nad seboj; skratka da si reka, pa tega ne veš.

POMLAD OB SEINI

Pomladi so vedno nena-vadne, če ne že zaradi drugega – so opojne zaradi življenja. In življenje je zemlja, je dod in sonce, je veter; pa tudi zlob, asfalt, vrteči in pijanec ob mizi. Biserov ni. Toda zakaj naj bi pravzaprav bili? Nič jih ne potrebujem.

Simmone ima kraljeve kratke lase in prodaja cvetlice ob Seini. Zelo lepa je. Toda tega ne verjam in kadar sanjar, vedno misli, da bi bila lepa. Ona je del ponalid ob Seini. Srečal sem jo v eni izmed majhnih pariških kavarn na Montmartru. Mislim, da so biseri v meni, pa čeprav sem ji povedal, da jih ni. Simmone je dekla kakor vsa dekleta. Z delčkom vere, da nekaj je, kar bi rada, da bi bilo – pa čeprav ve, da to skoraj ni mogoče. Pravi, treba je v nekaj verjeti. Mogoče v biseru v človeku!

Seina je reka. Ena izmed rek tega sveta, kjer rastejo platanah in kjer se od aprila do aprila sprehajajo ljudje. Seina je reka in pravljica hkrati. Pravljica zato, ker obstaja in ker ljudje nikoli ne morejo brez pravljic in bogov. Vedno si kupujejo nove in nove. Seina je tudi biser. Vsaj pravijo tako. Vsi tisti pravijo, ki niso nikdar videli Pariza, če pa so ga videli, so ga videli iz avtomobila ali letala, zakaj biserov ni. In če bi le obstajali in če obstajajo, so tako malo vredni. Ničemur ne služijo.

Mislil so, če jih poljubljamo dopoldneve. Veronique je in hodimo, in merdi, če jih brata na klepi nekomu posem le komu podarjamo.

Jutri je, zgodaj ponoči, nekaj jučesa.

Brat je, da je imel kriščenje mokra od morja, da so bila nekaj upanje in da dajajo kot kananje. Bila je to pesem nekega japonskega pionika, za katerega ni vedela, kje je in kaj je, ranč in prodajalo knjig prinašajo tega, da je morda živel kot po občuteku. Ta gledanje je ta galija.

Jaques, Pierre in Jean so prebujanje je enkratno. Tako tudi to dopoldne lovili ribe, Sedlo na nabrežju s pipami

le za to, kje sedi in kaj isčes. In kje šejo. in kaj isčes. Gre za to in ostale in za ostale in za te.

KUPIVA SI, NO KAJ?

Simmone sem srečal, ko je Ma domov. Pripevedovala mi je, kako je bilo. Bil je občutek, ko sem se spomnil na neko veliko katedralo na Baltiku. Bilo je tak, kakor bi stel sredi ladje in postusal, kako je nekdo igral na orglah Schumannova. Sanjarenje. Tudi to je.

-Zelo malo denarja imam.

-Pa vaseno kupiva.

-Kupiva razgledaš, kaj koli je. Samo kupiva. Potrebitno je, če imat nekaj. Lajko-midič na tiste. Potrebitno je, če kdo misli nato mimi na rajstnik dan, v sončni dan, misli o nasred Kupiva karizmi.

-Nečiurna si.

-Mogoče. Toda tako in mislim sama. Tudi Charles tako misli. Ti ga ne posudiš.

-Poučam.

Charles več dan žiga majhen žopek vijolic. Potem sodi z njimi ob Seini. Bilo bi srečal nekoga in mu jasal. Ze zelo dolgo ni nikomur nicosar dal. Razen bomb in instrelkov. Potem pa obedi na Montmartru, pojman in naveličan. Šopek pa odinec dobeli izpiti tedaj.

Kupila sva knjige.

CE SOIR AU JAMAIS

Članik je vabil k ogledu filma -Ce soir au jai mai-. (Nocoj ali nikoli) Stari lajnar je že vedno hodil po nabrežju in ob lajni prepeval Jaime vivre (Rade imam življenje). Bilo je pozno marčno popoldne in Seina je bila taka, kakršna je vedno v pozni marčni popoldnevih. Zlajnana, posvetana in skoraj neverjetna pesem je ostajala na tem nabrežju. Pierre, Jaques in Jean so odhajali k Debelem volu in slikarji, prodajale knjig so se poslavljali od nabrežja. Pilot Charles je bil tedaj na Montmartru že zelo pijan.

Vidite, vse reke tega sveta živijo. To je pravzaprav majhna pravljica njihovega življenja. Je in ni pravljica. Lahko je tudi življenje pravljica. Lahko je, lahko tudi n – le v tem, kako se smejiš in kako gledaš to nabrežje, drevesa ob parkih in kako sedis ob reki in je gledaš. Lahko je, da si sam reka, a nicesar ne veš o tem. Lahko je, da tečeš in gledaš vrbe nad seboj; skratka – da si reka, pa tega ne veš. Toda jutri, jutri bom mislil na biser.

RUDARSKI STROJ

V rudarskem bazenu Krivoj Rog v Ukrainski deželi sedaj velikanski stroj za kopanje rude, ki s svojimi jeklenimi rokami izkopuje iz globine rudnika 2 tisoč ton rude na uro. Ta stroj v enem letu izkopuje približno enako količino rude, kot so jo pred 50 izkopali v vseh rudnikih carske Rusije.

Golobje gotovo nimajo v Parizu enakega pomena kot v Benetkah. Hranijo jih večinoma starci ljude, ki več ne zahajajo k Seini po ljubezen. Ta mlada Parizanka pa je kar izvrsna redilka drobnih živali.

reke, mladost v otroku, ljubezen v tebi. Vse je enkratno. Toda kadar se tega zavese, si starčevski. Takrat, ko se s teboj nekaj dogaja, samo čutiš. To je občutek tesnobe in občutek radosti. Toda nikoli ne veš, da je to pravzaprav nekaj posebnega, nikoli ne razmisliš o tem, samo čutiš in živis.

VEDNO OBSTAJATA DVA OBRAZA

Seina je torej reka, kjer pričenjajo in končujejo živeti ljudje. Toda to bi bila lahko tudi postelja. Seina je... Seina je del mene, ki sem jel nekoga sveta v nekem prostoru, o katerem je nekaj razmisljal Einstein in o katerem jaz nikoli ne razmislijam.

Danes je nedelja. Simmone je rekla, da je nedelja. Šla je v cerkev. Toda dopoldne ob Seini je tako kakor vse

baretkami in molčjo. Kmalu Ta Seina je obstajala že po dolne in oni lovijo. Ne dolgo pred Parizom. In obzadri rib, ampak zaradi stajala bi, čeprav bi se Seine. Pierre je že zelo star, gospod Kennedy spomnil nekega dne in ukral Pentagonu, naj rakete zlete proti SVETU, kar bi bilo hkrati začetek konca. Toda tega nikde ne občuti, dokler je marec in dokler so platane in dokler je v trgovinah altirska solata in dobro vino pri Debelem volu. Nekaj malega ve o tem Charles, ki sleheno potrebuje vse ob Seini. V zadnji vojni sta se razgovarjala o tem z majorem von Schömmrom, ko sta ležala v bolničici. Charles je upokojeni pilot. V zadnji vojni je letel za RAF. Potem je dobil strel v tlinik in od tedaj ne leti več. Zdaj je doba reaktivnih letal in takih ne rabijo.

-Kupiva kakšno knjigo, je rekla.

Sodobno atomsko orozje

Piše: podpolkovnik Dušan Vuković

Veliko ljudi imajo precej načno predstavo o načinku atomskega orozja. Tega je krivo neznanje, saj povprečnemu človeku niso znani podatki o rušilni moči atomskega orozja, se posebno malo pa vemo o zastiti.

Pred približno sto leti človek ni sanjal o tehničnem napredku, ki smo mu prile. Minilo je skoraj 23 let, ko se je znanstvenikom posredilo razbiti atom in sprostiti energijo okoli atomskega jedra. Človeku je uspelo, da je ukrotit to energijo in jo da izkoristiti v miroljubne namene in seveda tudi za izdelovanje novejših oroz. Zj. ki tako naselejo človeštvo na Zemlji. Z razbitjem atoma je vodil vridobil neizvenen vir energije in blaginje, hkrati pa, če ne bo delal po pamti, na cel tudi svojega grobarja.

Človeštvo se je srečalo z atomskim čudežem v klanici. Na dveh japonskih mestih Nagasakiju in Hirošimi so bile prezkušene prve atomske bombe, ki pomenijo pravzaprav želje začetek v razvoju množičnega uničevalnega orozja. Od 240.000 prebivalcev Hirošime so le redki preživeli atomsko katastrofo.

PSIHOLOSKA PRIPRAVA

Mogni mislio, da atomska vojna ni izključena. Hladna vojna, ki že nekaj desetletij traja, ne zgublja na moči. Začetek je, da bo za posledicami atomskih poskusov, ki so jih napravile velesile po vojni umrl poldrugi milijon ljudi. Smrtni davek za vsako nadalinjo poskusno eksplozijo jedrskega orozja pa bo plačljivo s svojim življenjem 30 do 60-tisoč ljudi.

ZNANSTVENIK PREROKUJE SMRT

Ameriški znanstvenik svetovnega slavosa in Nobelov nagradenc Linus Pauling je izjavil po lanskoletni konferenci sovjetskega sveta za obrambo Zemlji, da se bo zaradi posledic tega poskusa v bližnjih prihodnosti rodilo 80.000 pošabiljenih otrok. Znanstvenik trdi, da bo za posledicami atomskih poskusov, ki so jih napravile velesile po vojni umrl poldrugi milijon ljudi. Smrtni davek za vsako nadalinjo poskusno eksplozijo jedrskega orozja pa bo plačljivo s svojim življenjem 30 do 60-tisoč ljudi.

Moč atomske bombe je trojna: udarna, svetlobna in radioaktivna.

V kratkem časovnem presegu po eksploziji bombe pride do vala zračnega pritiska. Ta pritisk se širi na vse strani z veliko hitrostjo. Zmanjša je na svoji udarnej moči. Zračna hitrost vala je velika, večja od hitrosti zvoka. Med razširjanjem se zmanjšuje, traja na neprimereno dolj časa kot pri običajnih bombah.

Izračuni so pokazali, da bi od tega pritiska pretrpel mesto popolno norušenje, ki se razteza približno 800 m. (če bi vrgli bombo velikosti 20 kiloton). Zračni pritisk, ki bi pri tem nastal, bi bil 140-krat večji od pritiska najmočnejšega vetera. V premeru poldrugega kilometra bi takšna bomba razrušila večino hiš iz običajnega gradbenega materiala, ostale pa bi nepoškodovane zgradbe iz betona.

2,5 kilometra od kraja eksplozije pa ne bi prišlo več do rušenja. Manjše hiše so verjetno bolj odporne kot velike in visoke. Površina pritiska je namreč manjša. Tudi oblike vpliva na odpornost. Najbolj odporne so okrogle stavbe.

Po precej zanesljivih podatkih razpolagajo velesile s 30 do 40 tisoč atomskimi bombami, ki bi jih v nekem časovnem zaporedju lahko uporabile. To pomeni, da na vsa-

kega prebivalca našega planeta pride približno 20 razstreliva. Ta količina je takšna, da jo mora združen štet kot dokaz, za naspametno samoučevanje človeševa.

Poskusi so pokazali, da cimo 20 megatonška atomska bomba izbereva radioaktivne žarke skoraj 100 ur po eksploziji in da v krogu s premerom 570 kilometrov dobi bitja takšno količino radioaktivnosti, ki zadostuje za smrt. Takšna bomba bi s svojim radiaktivnim prahom pokrila površino 500.000 kvadratnih metrov in na tej površini v glavnem uničila življenje. Če bi takšna bomba padla v morje, bi 300 do 400 kilometrov od kraja eksplozije povzročila valove, ki bi bili visoki čez 30 metrov in to bi bilo praktično dovolj, da bi obmorske dežele poplavila voda.

V Ženevi razvijajojo razvoj razvojne industrije pa z nezavrnjavo hitrostjo postavljajo na podstavke nova orozja. Priprave za množično uničevanje ljudi tečejo svoj pot naprej

Človeško telo je zelo odporno proti pritisku. Človek zaradi lahko zavzamejočnostjo vzdrži pritisk, ki zlahkoto razmalči, če je v kraju eksplozije veliko vnetljivih snovi, kot je bil to primer v Hirošimi. Toplotni sunek pa deluje zelo kratko dobo, kar povzroča, da se snovi samo na površini opečijo, vžgejo in pooglenijo. Opeckine zoperi lahko nastanejo na dva do druge predmete.

Posredne poškodbe zaradi pritiska bi bile bolj nevarne. Udarna moč ruši hiše in različni predmeti utegnejo poškodovati precej več ljudi.

TOPLOTNI UCINEK

Istočasno s širjenjem prisilna nastane pri eksploziji topotni učinek. Topota se širi z velikansko hitrostjo. Topota bombe, ki smo jo že opisali, doseže 7000 milijard kalorij, kar bi ustrelalo požaru 7000 ton črnega premoga. To je topota, ki je potrebna, da se 10.000 ton vode spremeni v paro. Topotni učinek ima dvojne posledice: pri ljudeh povzroča

zacin: s topoto, ki se širi od eksplozije bombe in s požari. Simetrično ognji lahko pospešijo vremenske prilike. V Hirošimi je 2 do 3 ure po eksploziji pihal veter, ki je pospešil ogenj. Ta veterovi običajno nastanejo zaradi stika in valovanja zravnih gmot po eksploziji. Verjetno kaže, da bi bile izgube zaradi topotnega sunka na prvem mestu. Mesti Hirošima in Nagasaki sta imeli tri letne izgube zaradi topotnega učinka. V mestih evropskega stila bi bile te izgube verjetno manjše.

Radioaktivnost nastane kot posledica eksplozije in se izraža v žarjenju žarkov, ki so škodljivi za človeško telo. Skupna lastnost vseh teh žarkov je, da prodrijo skozi tkivo in snovi, delujejo na človeške organe in škodljivo vplivajo na zdravje. Intenzitet žarjenja je odvisna od oddaljenosti in zaščite. Na ravneh lahko sprejemimo oddaljenosti več kot 1 km od kraja eksplozije do 600 rentgenov, kar zadostuje za takošnjo smrt. Na večji oddaljenosti je delovanje slabše in izgledi, da prestanemo nevarnost so večji. Zarjenje je dvojno: trenutno in naknadno. Trenutno nastane ob eksploziji in trajata približno 1 minuto. Naknadno žarjenje pa nastane z odlaganjem radioaktivnega prahu, ki ga vsebuje ozracje in ki v obliki radioaktivnih oblikov kroži po atmosferi. Radioaktivne snovi se nosijo sruščajo na zemljo in zatrpljujo zemljišče.

Ne vzbujajo zastonj novi poskusi z jedrskim orozjem splošnega protesta. Smrtni primeri v dveh japonskih mestih Hirošimi in Nagasaki kažejo, da zboleli letno 10-krat več ljudi za lejkemijsko in drugimi nevarnimi bolezni kot v drugih japonskih mestih. Človekova dolžnost je, da se boriti proti tej oblike zla. Če upoštevamo, da pri eksploziji bombe, ki smo jo spoznali, doseže v prvih 36 urah stopnja radioaktivnosti 2300 rentgenov, za takošnjo smrt pa zadostuje že 600 rentgenov in da se pri ugodnem vremenu radioaktivnost širi tudi do 160 km daleč, potem skrbijo človeštva niso odveč.

globus • globus • globus

• S KLOBUKOM NA GLAVI

Ameriški zunanj minister Dean Rusk je med svojim bivanjem v Ženevi obiskal tudi ženevsko razstavo avtomobilov. Ko je prišel do angleškega avtomobila Rolls-Royce, je dejal: -To je edini voz, v katerega lahko vstopiš s klobukom na glavi.

• KUHAR S PLEŠO

Britanski feldmaršal Viscount Montgomery išče kuharja. V neki angleški

časopis je postal oglas z naslednjo vsebino: -Iz higienskih razlogov naj se privajajo samo plešasti kuharji.

• LETALA ZA HAREM

Abdalah al Salim al Sabah, petrolejski kralj iz Kuwaita, je prodal 12 počniških letal, ki jih je nakupil, da bi v primeru vojnega napada na Kuwait spravil na varno svoj številni harem. Ker do vojne ni prišlo, je petrolejski kralj letala prodal.

Poslanstvo očarljive Jacqueline

Indijski premier Nehru je ob zaključku obiska sproge predsednika Kennedyja v Indiji na tiskovni konferenci med drugim dejal, da njen obisk v veliki meri doprinaša k ustvarjanju dobrega psihološkega ozadja, ki ugodno vpliva na širok sloj ljudi. Tako ozadje je dober podlaga za medsebojno razumevanje med ZDA in Indijo. »Politika se menja, psihološko ozadje pa ostaja«, meni premier Nehru.

Nehrueva hčerka Indira Po obisku v Indiji in Pakistanskih Ghurah bo v teh dneh vrnila stanu bo kraljico spet obisk v ZDA, kjer se bo zadržala tri tedne.

DESET VESELIH DNI PO SONČNI INDIJI

Amerikanci, ki so vsak dan po dve uri pri svojih televizijskih sprejemnikih spremljali potovanje Jacqueline Kennedy po Indiji, so ugotavljali, da so na svojo mlado »predsednico« zares lahko ponosni. Ni se zgubila med cvetjem in barvami te živopisne dežele. Njena očarljivost in oblike v pogumnih živih tonih barvne lestvice so bile kos hudi konkurenči Srednjega vzhoda. Skratka — Jacqueline je osvajala pri svojih obiskih najbogatejših indijskih mahatanov in maharadžin pri ogledih indijskih znamenitosti. Ameriška televizija in 75 ameriških novinarjev je prežalo na podrobnosti. Prav med predstavniki ameriške »sedme sile« se je našel »predzreñ«, ki je na tiskovni konferenci na ameriškem veleposlaništvu v New Delhiju vprašal, zakaj visoki gostji ne omogočajo, da spoznajo tudi navadno — »ljudsko« Indijo. Program so (morda zaradi tega vprašanja) v zadnjem trenutku dopolnili z obiskom 3000 let starega mesta Benaresa ob sveti reki Ganges, kjer je imel Buda pred 2500 leti svoj prvi verski govor. Toda tudi tu ni šlo brez maharadže. Benareski princ je posodil gospo Kennedy razkošno jahto za plovbo po Gangesu. Če je Jacqueline izpod dragocenih princevih sončnikov, ki so jih držali bogato oblečeni služabniki, dobro videla, kako živi indijsko ljudstvo na obalah Gangesa, je težko reči.

FOTOREPORTER IN KRALJICA

Indijci — tisti bogati, ki nimajo vsakdanjih skribi, iščejo v časopisih predvsem romantične zgodbe. (Oni drugi nimajo časa in se zato morda zanimajo le za časopise, v katerih lahko zvedo, kako je s cenami srednje črne krušne moke.) Tudi o »prvi dami Amerike« je bilo treba zvesti čimveč. Zvedeli so, da ima rada umetnost in da je popolnoma po svoje preuredila Belo hišo. Toda tu je tudi romantična zgodba: Jacqueline je bila včasih novinar-fotoreporter in je ob kronanju angleške kraljice Elizabete II. s fotokamerom lovila kraljevski smehljaj.

REDKOBESEDNA IN VRCNA

Novinarji so želeli napisati prav vsako besedo, ki bi jo Jacqueline Kennedy izgovorila. Pa niso imeli veliko dela. Ob prihodu je na Nehrujev pozdrav odgovorila: »Srečna sem, ker sem tu.« V nekem otroškem centru je zagledala možev fotografijo in rekla: »O, tudi John je tu.«

Razen redkobesednosti so gospitelji opazili še nekaj. Njej na čast so priredili

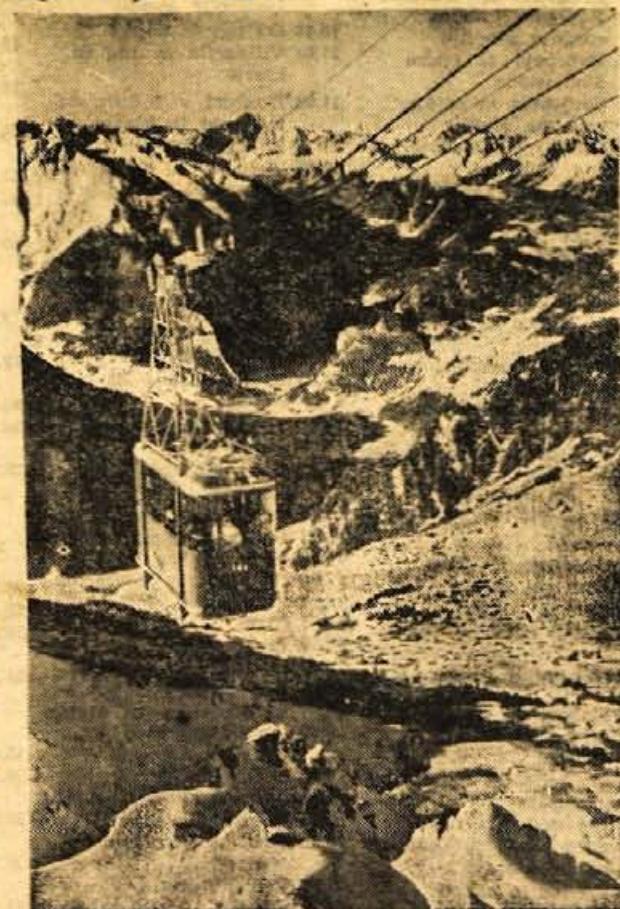
»Vožnjo« na slonu je bila za prvo ženo Amerike prepričljiva. Zato je prosila »šofera«, da požene hitreje.

Stevilne razstave indijske da mora razmisli o cenah, poslali račun gospodu Kennedymu obrti v zlatu in svili. Neki trgovci ji je takole nedyju; če ne bo hotel plačati, vse je občudovala, kupovala svetoval: »Vi kar vzmetite, čati, bo pa indijska vlada pa skoraj ni. Priporavnili je, če vam je všeč, mi pa bomo plačala.«

Verbier - tovarna turizma

Pred kratkim so bile v švicarskem gorskem kraju Verbier zaključene VIII. mednarodne smučarske tekmovanje poklicnih novinarjev, ki se jih je udeležilo 138 tekmovalcev iz 16 držav. Jugoslavijo je zastopal 12 tekmovalcev, ki so ekipno zasedli prvo mesto. Med njimi je bil tudi novinar Jože Podobnik, ki nam je o svojih vtilih iz Verbiera napisal krajši sestavek.

Ta gondola prepelje na Attelas 2730 m visoko med planinske vrhove švicarskih Alp 350 ljudi v eni urici. Spodaj desno v dolini na gorski planoti je naselje. Višinska razlika je 1230 metrov.

Privalci Verbiera delajo za turizem in od njega tudi živijo. Pravijo, da pred 10 leti tega naselja še ni bilo. Bili so le planinski pašniki in nekaj koč. Danes je to pravo turistično mesto z vsemi napravami — potrebnimi za sodobni turizem.

Verbier leži 1500 m nad morsko višino, njegove žičnice pa segajo 3000 m visoko. Obenem imajo že pripravljene projekte za gradnjo dveh žičnic do višine 3328 m na Mont Fort. Sedaj pa je že mogoč prevoz z gondolo na Mont Gele, ki leži 3032 m visoko. Tudi jugoslovanski smučarji smo se prepeljali na ta vrh. Prva vzpenjača nas je prepeljala 700 m visoko med idealna smučišča; nekatere proge so dolge tudi po 3 kilometri in več. Kljub temu smo se namenili še naprej. Vstopili smo v večjo gondolo, ki lahko sprejemajo do 30 potnikov in se odpeljali na Les Attelas (2727 m). Pod seboj smo opazovali drobne črne pike, ki so se vijugale proti dolini. »Kaj tudi nas čaka ta pot?« smo se vpraševali in nekdo je v šali vprašal, če bi morda kdo kupil smučarsko opremo, ker se bo vrnil rajši z gondolo. No, pa potem ni bilo tako hudo. Na Mont Gelé smo prispevali z drugo — nekoliko manjšo gondolo. Vrvi so speljane z enega na drug vrh brez vmesnih stebrov. Pod nami je zvezala globoka dolina. Mont Gelé je najvišja žičniška postaja v Švici. Od tam je izreden pogled na Verigo Alp, in to od Mont Blanca do Bernskih Alp. Od novembra do junija obratujejo tam 4 žičnice s kabinami in

gondolami, 3 sedežnice in 12 vlečnic. Ze prvi dan smo si izbrali najtežje smučarske terene, na katerih smo presmucali skoraj 30 kilometrov in smo bili tudi temu primerno utrujeni.

Pravijo, da je Verbier zanimiv tudi poleti, saj nuditi izredne možnosti za izlete, sprehode, plezalne ture in podobno. Turistom so poleti na razpolago igrišča za tenis, plavalni bazen z ogrevano vodo, miniaturno golf, igrišče in druga športna igrišča.

V Verbieru je 30 hotelov in drugih zgradb s pensioni. Vse so grajene v tirolskem stilu in v glavnem lesene. Vse sobe — od najbolj razkošnih do preprostih — so lenco opremljene, ves dan ogrevane, imajo hladno in toplo vodo. Seveda so temu primerne tudi cene. Cene v pensionu se namreč gibljejo med 19 in 46 švicarskih frankov na dan (približno od 3500 do 9000 din), upoštevati pa je treba še stroške za žičnice, za pijačo pri kiosku in večernji, za obisk lokalov, ki jih je tu na pretek; ti izdatki stroške bivanja kaj hitro povojijo ali celo potrojijo.

Kljub množici hotelov in pensionov je v Verbieru le 780 ležišč za turiste, ker kraj sam ni pretirano oddajan od večjih švicarskih mest in je zato obisk vedno zelo velik.

• PO OCETOVIH STOPINJAH

Julija Geitskel, 22-letna hčerka vodje britanske opozicije, namerava šli po stopinjah svojega očeta. Na novih občinskih volitvah v Londonu želi kandidirati za »mestnega očeta«.

Foto: Dany

Dom · družina · moda

IZ FRANCOSKEGA SLOVARJA LEPEGA VEDENJA

Za mlada dekleta

V pisarni: Marsikdo se težko privadi na novo okolje. Ce ste dobili službo v pisarni, si ne domisljajte, da je vse osebje proti vam, če vas kot začetnico ogledujejo. Simpatijo med vami in kolegi morate ustvariti sami.

Kot za druge takoj velja tudi za vas, da se v delovnem času dela.

Najbrž soglasate s tem, da vsega zadužka ni treba porabiti za oblačenje; staršem bi sedaj že lahko odvzeli del bremena, posebno še, če je v družini več otrok.

Ce opravljate službo tajnice, res ni treba zaradi boljših odnosov s šefom poravnati temu prav vse, kar ste slišali med kolegi.

Ce je naneslo, da vam je podrejeno več ljudi, mogoče celo starejših od vas, nikoli ne dopustite, da bi opravljali tudi vaše delo.

Vse te tri dobre lastnosti morate imeti, da se boste dobro počutili med kolegi: povestljivost, ljubeznivost in ekromnost.

Darilo: Ko prejmete darilo po pošti ali kakorkoli, se se isti dan zahvalite s pismom, po telefonu ali osebno. Kadar pa posiljate sami darilo, nikoli ne pozabite zraven napisati zraven nekaj vrstic, kakor: -PRISRCNE CESTITKE ali -NAJBOLJSE ŽELJE ali -MNOGO SREĆE in podobno.

Kava: Kavo servirajte po kosišu ali po večerji v majhnih skodelicah. Zraven ponudite posodo s sladkorjem, da vsak vzame po okusu oziroma raje vprašajte: -Koliko sladkorja želite?

Razglednice: Dobro je vedeti, da dopisnica ne nadomešča pisma in zato nanošemo drugače, kot bi pisali v pismu. Navadno se uporablja za pozdrave in potovanja, nikoli pa za čestitke in zahvale.

Pepelnik: Ne skoparite s pepelniki, kadar sprejemate prijatelje; predvsem zato, da bi si zavarovali pohištvo in preproge. Ce so med povabljenimi strastni kadile, lah-

ko razpostavite majhne pepele po mizi med dve obroki. Vendar pa pazite kadar ste v gosteh, da kakšna majhna dragocenega kipa ne zamenjate za pepelnik.

Otrok in televizijski sprejemnik

V svetu vse bolj govorijo o televizijski bolezni, ki muči njene gledalce, gre za prekomerno, neudobno sedejanje ob sprejemniku pozno v noč. Za oroke je sedenje že tako škodljivo, temu pa s pridružita še glavobol in utrujenost, če jih pustim ob televizijskem sprejemniku. Nekateri psihologi menjajo, da televizija pomaga ravnavati otrokovo intelektualnost, drugi pa spet meni da le zmanjšuje smisel samoinicijativ in odgovornosti. Vendar predstavlja televizija tudi sredstvo, s katerim držimo otroka v družinskem krogu. Da ne bi prešel do kakih hudo posledic zaradi sedenja pri televiziju, ne dovojimo otrokom, dolgo v noč spremljajo program. Sedež ne sme biti ta da zahteva nepremično sedenje. Slika na ekranu naj bo jasna. Ce otrok drgne odi in toži nad glavobolom, mu ne dovolite več, da bi gledal program.

Nekaj za

MALI NASVETI

- Prav gotovo ste že slišali, da se že po zavesah na oknih pozna, kakšni ljudje prebivajo v hiši. Ne mislim reči, da je dragocenošč res merilo ljudi, pač pa njihova urejenost in častost. Vendar me je na to misel pripeljalo nekaj drugega. Morda je že tudi vas neprjetno zadelo veljavno opazovanje radovednih oči skozi zaveso oziroma privihane zaveso na oknih, ki so obrnjena na cesto. Je že res, da se ljudje radi opazujemo, a za to priložnost je druge več nevarljivih načinov.

- Ce se večkrat vprašate, kje neki ste porabili ves denar, si začnete zapisovati vsak izdatek. Tako se boste navadili -planiranju-. Naj se vam to ne zdi nepotrebovanatačnost tankovestnih ljudi; pač pa ste gotovo edini, ki si ne zapisujete izdatkov.

- Pri spomladanskem pomankanju C vitamina se ni treba ornejiti samo na limonin sok, ki ima mnogo vitamina C. Zdravniksi so ugotovili, da pretirane količine sokov škodujejo zobem. Zato ni treba jemati več kot limono na dan, ker vitamine najdemo tudi v drugem sadju.

- Madeži znoja na volneni obleki se prav lahko odstranijo. Dve tanki lepiči navlažite z vodo, ki ste ti dolili

nekaj amonička. Ovijte ju obložite z njima mesto z obeh strani, hitro pritisnite na blago vroč likalnik in odmaknite. Para bo odstranila znojni madež.

EN DAN V TEONU ZA LEP IZGLED

Ceprav je že april, zime še nini konec; po koledarju že, v teži. Zima je v organizmu naših organizmih pa je pustila vse polno sirupov, stila sledove. Ze res, da si zato ni čudno, da telo rezira hitro premenjati gne na vse spremembe v

razpoloženje in smo dobre hrani, življenja, imena, pa mu vse spremeni. Ti pojavi pa so malo neprjetni.

Ce drugje ne, je zima govorila pustila svoje sledove na valem obrazu. Težka, mastna hrana je vzrok nečistih koli, raznim izpuščanjem in mozjem. Prehitra sprememb v hrani je močno škodljiva, zato jo uvajajte postopoma. Poskusite se čim prej znebiti škodljivih snovi v telesu, ki povzročajo utrujenost in škodijo zdravju in lepoti. V svetu zelo priporočajo -DAN LEPOTE-. To ni dan, preživet v kozmetičnem salonu, pač pa čisto navaden

človek dan v tednu ali še ojde - nedelja. En dan v tednu naj bi se odpovedali običajni prehrani, za katerega pravijo, da je nepravilna, preobrlina in se maršikaj. V dnevnu, ki ste si ga zbrali, pa je na jedilniku samo sadje, sadni sokovi in zelenjava. Hrana naj bi bila v glavnem tekoča: svež sadni sok, razni čaji - lipov pograbilo, si nikdar ne namazite kruha z maslom, raje hrustajte prepečenec ali pa sponi ne. Enodnevno sadna dieta, ce jo redno uživamo, izredno vpliva na prehravo, svežino, lepoto, pa tudi na zdravje in dolgo življenje.

Ne bojte se, da bi bili ta dan lačni; ce pa bi vas res pograbilo, si nikdar ne namazite kruha z maslom, raje hrustajte prepečenec ali pa sponi ne. Enodnevno sadna dieta, ce jo redno uživamo, izredno vpliva na prehravo, svežino, lepoto, pa tudi na zdravje in dolgo življenje.

MOJSTER ZOTOKA

Filmski portret režiserja Akire Kurosave

Naša srčanja z japonsko kinematografijo so dokaj redka, vendar običajno prijetna predvsem pa zanimljiva. Zadnji japonski film, ki smo ga imeli priliko videti, je bila »Skriptna trdnjava« režiserja Akire Kurosave. Sicer Kurosava s tem delom ni dosegel vrh svojih največjih uspehov, vendar pa smo lahko zasledili mojstrovstvo velikega ustvarjalca. »Računoma« in »Sedmih samurajev«, ki je 1951. leta v Benetkah zmagovalno odkril japonski film Zahodnemu svetu. Težko bi bilo reči, da je Kurosava največji japonski režiser, mirno pa lahko trdimo, da je v Evropi in Ameriki najbolj znani in najbolj cenjen od vseh. Zato si velja na hitro ogledati njegovo ustvarjanje.

Potem ko se je najprej Z močnimi, često neutralnimi posvetil študiju slikarstva in spoznal, da za ustvaril podobo moralnega to nima dovolj talenta, se je propadanja v povojni japonski družbi. »Pijanega ustvarjalca. Tam je bil najprej v rodu let assistent režije, leta 1943 pa je (pri 33 letih) začel samostojno ustvarjati. Za prvi deset filmov, ki jih je poenot do leta 1950, je zanj tematiko iz moderne dobe. Z melodramo o judo-kampunu

»Sugata Sansiro« (v dveh delih, 1943 in 1945), z »Najlepšo« — zgodbo o tvoravniških dekleh (1944) in z »Ljudri, ki ustvarjajo jutrišnji dan« (1946) se še ni uveljavil. Pač pa je opozoril nase s svojim naslednjim delom. Film »Mladostni žal« (1946) je zgodba starega univerzitetnega profesorja, ki se leta 1930 bori za akademiske svobodnice, pri čemer ga podpiralo studentje in njegova hič, a ee mora ukloniti in podpreti militarno oblast. »Cudovita nedelja« (1947) — cudovita predmetna romansa dveh mladih siromašnih zaljubljencev — je bila kot prijeten oddih pred »Pijanom angelo« (1948), ki je po mnenju japonskih kritikov najboljši Kurosavini film.

ZLOČIN V GOZDU

S nov za scenarij »Računoma« je scenarist Akutagawa povzel po svoji novelli »V gozdu«, kjer je oživel staro Japonsko legendu iz dvanajstega stoletja. Tudi zgradba filma je imela svoj vzor v tej legendi: širje ljudje — razbojniki, vojaki, žena in drvar — pripovedujejo, kako je razbojniki v gozdu napadel vojaka in ženo, si ženo nasilno vzel vojaka pa ubil. To ponavljanje iste zgodbe s širih vidikov

bi lahko zavedlo v enoličnost cenljivo pomagali igralci, in dolgočasnost, teda Kurosava se je temu mojstrsko izognil. Vsaka od širih pričevanj je verna podoba pričevanja (pripoved ubitega vojaka posreduje medij), ki poskriva del resnice, da bi se pritazal v začeleni luč. Rezljivi so pri tem neprere-

med njimi posebno Toshiro Mifune kot razbojnik in Takaši Simura kot drvar.

Z naslednjim filmom »Zivoti« (1952) je Kurosava spet segel po sodobni tematiki. To je zgodba starejsega uradnika (Takaši Simura), ki zove, da ima raka in se odloči, da bo v kratkih mesecih, ki so mu še ostali, kar najhitreje in najbolje prebole — a spozna, da je pravilneje, če zadnje dni posveti drugim. S »Sedmimi samurajimi« (1954) pa ke je vrnil v zgodovino. Ustvaril je odlična množičnimi prizoti in platično izobiljovanimi glavnimi osebami — o sodelovanju kmetov neke vas in sedmih samurajev simboličen potem — kot predstavnikom plemstva ob koncu fevdalne dobe, ko izgublja vlogo vladajočega razreda.

akcijski film z mogočnimi

Po filmu »Živim v strahu« (1955) — s protiatomske tematiko — je z dvema naslednjima deloma Kurosava pospel v evropsko dramatiko, vendar ne preveč uspešno. Niti v delu »Krvavi prestol« (1956) po Shakespearovem Macbethu niti »Na dnu« (1957) po drami Maksima Gorkega se ni približal veličini originala. (Morda sta bila Kurosavi po duhu predaleč ali pa Evropejci ne moremo neorientirano presojati!) Tudi »Skriptna trdnjava« (1958) se ni uvrstila med Kurosavine najboljše stvaritve. Vendar pa smo v nočnem uporu, predvsem pa v zadnji tretjini filma (boj na drvečih konillih, dvoboj s silicami, ples ob ognju) lahko prepoznali veliko mojstra.

Ceprav kakšne dokončne sodbe o Kurosavi ne moremo izreči, zlasti dokler nismo videli »Pijanega angelja«, ki ga njegovi rojaki štejejo za njegovo najboljše delo, pa vendar lahko ugotovimo nekaj znacilnih potek njegovih del: bleščeč režijski stil (ki je včasih zelo blizu evropsko-ameriškemu), izredno obvladjanje množičnih scen, več posluh za socialno tematiko, razumevajoča ljubezen do človeka in visoka kvaliteta igranja (nekateri igralci stalno sodelujejo z njim). Zaradi teh odlik — in ne zaradi številnih nagrad na mednarodnih festivalih, ki niso najzanesivejši pokazatelj vrednosti filmov — lahko priznamo Kurosavi mestno med vodilnimi filmskimi režiserji našega časa.

Dušan Ogrizek

Film

»Sugata Sansiro« (v dveh delih, 1943 in 1945), z »Najlepšo« — zgodbo o tvoravniških dekleh (1944) in z »Ljudri, ki ustvarjajo jutrišnji dan« (1946) se še ni uveljavil. Pač pa je opozoril nase s svojim naslednjim delom. Film »Mladostni žal« (1946) je zgodba starega univerzitetnega profesorja, ki se leta 1930 bori za akademiske svobodnice, pri čemer ga podpiralo studentje in njegova hič, a ee mora ukloniti in podpreti militarno oblast. »Cudovita nedelja« (1947) — cudovita predmetna romansa dveh mladih siromašnih zaljubljencev — je bila kot prijeten oddih pred »Pijanom angelo« (1948), ki je po mnenju japonskih kritikov najboljši Kurosavini film.

Velika na Hollywoodu

Ko je nemški režiser Helmut Käutner (zdaj gleamo njegov film Monpti) gledal francoski film »Lani v Marienbadu«, mu je bil glavni igralec Giorgio Albertazzi tako všeč, da mu je nemudoma telefoniral in si zagotovil njegovo sodelovanje v »Rdeči«, kjer bo zadržala že Ruth Leuwerik in ki ga bo posneli v Benetkih. Med letošnjimi kandidati za Oscarja se je prvič pojavil nekdo iz tujezječnega filma — in to ni nikče drug kot Sofija Loren za svojo vlogo v Ciociari. V ženski konkurenči se za to nagrado potegujejo še Audrey Hepburn za »Zajtrk pri Tiffanyju«, Piper Laurie za »Pečača«, Geraldine Page za »Poletje in dim« in Natalie Wood za »Blesk v travici«. Med moškimi pa se bodo letos potegovali za Oscarja Charles Boyer za »Fanny«, Paul Newman za »Pečača«, Maximilian Schell in Spencer Tracy za »Nürnbergsko sodbo« ter Stuart Whitman za »Znak«.

Curd Jürgens in Marina Vlady bosta v Parizu posneli film »Past na soncu«.

Z vzhoda ne dobivamo samo filmov, ampak tudi simpatične filmske zvezdnice. Med zadnjimi orientalkami, ki so se uveljavile v evropskem in ameriškem filmu, je prikupna Indonežanka France Nuyen

Jack
Finney:

Plečnica proti pripadnikom

Jerry je od matki vrat, ki jih je vršal na svoje riste, napravil še enak hodnik do glavnega igralnega. »Tole je enek prehod, ki vodi od vrat blagajniške sobe – prav do glavnega igralnico. Na eno strano tega hodnika se nadzira nadzira stena v baru. Jerry je narisal vse bar skupaj z bankami steklami – segal je vse od blagajniške sobe in nokus ob zidu velikega igralnega na njegovega matra.

»Druga stena hodnika,« ki Jerry je spot risal, »se nadzira na desno in levo.« Dopolnil je riste z majhnočko delverokotnikom, ujetim med blagajniško sobo in oskim hodnikom, ki je vodil vanjo. »Ta tukaj!« Jerry je narisal že eno črkano linijo pri izhodu iz hodnika, »ne druga izčrna vrata. Do hodnika je mogoče priti samo skozi. Ko te storite, stejte pred blagajniško sobo in druga težka vrata. Ste lahko sišči, kako se tehna vrata odpirajo!«

Brick je prikimal, teda Guy in jaz ova močala. Vedeja vsa, kakor vrata delujejo, saj namen je Jerry pripovedoval menda že neodkrat. Toda pred njegovim pripovedovanjem nisva imela o tej stvari niti pojma.

»Jerry,« je potrebitno dejal Jerry. »Oboja vrata delujejo avtomatično. Prva vrata ni mogoče odpreti, dokler so druga odprta ali nezaklenjena. Takoče,« je dejal in se naslonil na stol. »Ko smo bili lasti poleti v Renoju, sem nekoga dne sedel v baru, prav na desni strani blizu hodnika v blagajniško sobo in pit koka-kolo. Drugoga mi niso hoteli točiti, ker nimam enkratno let. Ze zdavnaj sem opazil, da Jerry med pripovedovanjem nikoli nicesar ne zanemari. »Zgodilo se je tole. Uslužbenec, ki je imel opravka v blagajniški sobi, je šel preči prvim železnim vratom. Pritišnil je na gumb poleg vrata. Gumb lahko vidite, če stojite na koncu barake mize. Videti je kakor majhen hišni zvonec. V blagajniški sobi potem zazvoni in kdorkoli je v njej, pogleda skozi dvoje železnih vrata. Ce vidi, da gre za uslužbenca, ki sme vanjo, pritisne na gumb. Avtomatični mehanizem prične delovati. Sprva se počasi odpre zunanjega vrata. Odpira jih stisneni zrak, to je moč stisati. Ko se odpre, stopi človek v hodnik. Vendar notranja vrata, ki vodijo v blagajniško sobo, še vedno niso odprta. In ta se ne odpro vse dotlej, dokler so prva vrata odprta in nezaklenjena. To pomeni, da je prisled zaprt na hodnik, dokler oni iz blagajniške sobe spet ne pritisne na gumb. Mislite, da bi si lahko izsilili vstop v blagajniško sobo, ce bi sli za njim? Ljudje v blagajniški sobi nam, povsem razumljivo, ne bi odprli, če tudi bi jim pomolil pod nos samokres skozi dvojna vrata. Železne palice so pregoste, da bi lahko streljal skozi. Oni v blagajniški sobi odpro vrata šele, ce je vse v redu in vidijo, kdo žaka pred vrati. Potem pritisnejo na gumb in prilek lahko stopi v blagajniško sobo.«

Jerry je zazehal in Guy se je obrnil pa pričel gledati skozi okno enkrat Brickove mize. »In ce hote človek spet ven,« je glasno prisavljal Jerry, »mora spet opraviti vse ta prekleti posel. Vse skupaj me spominja na zatvornice v Panamskem prekopu. Jerry je položil svinčnik na mizo in se zlekni na stol. »In tako mi povejte, vi prekleti roparji, kako za vraga naj bi izropali Haroldov klub?«

Guy je dejal: »Odkrili smo način, kako pri v Reno, ne da bi nas kdo zasledil, tudi ušli bomo lahko. Zdi se mi, da smo našli res najboljši način. Vendar pa ne vem, kako bi izropali ta prekleti Haroldov klub. Ti sebični mednarodni ga tako čuvajo, da bo res težko!«

Brick je počasi vatal, se sprehodil, prek sobe, stopil k stranskemu mu in se zastrelil na ulico.

»Da,« je v odgovor Guyju dejal Jerry. »Haroldov klub je res edinstvena težava za roparje. Kajti, primojdum, vsaka banka bi bila lažja var, in trenutno je s postjo po odprtih dlanih. To, kar me spravija v bes, dejstvo, da predstavljajo ta dvojna vrata pravzaprav kaj enostavno zaščito. Lokalna banka tukaj v našem mestu ima mnogo zapletnejši varnostni sistem za svoje blagajne. Toda banke ne pridejo v poštive! Vstal je. »Tako nikjer pod milim nebom ni drugega zaslužka za nas, kakor prav v Haroldovem klubu ali podobni ustanovi. Kajti v banki lahko uženete čuvaja in morda celo vse alarmni sistem, pozneje pa se morate vse noč ali celo vso soboto z acetilenskimi svetilkami ali podobnim orodjem prebijati do blagajne. Pričel je hoditi po sobi, roke pa je prekrizal na hrbtni. »Toda Haroldov klub je najboljša priložnost, in to edina, in njegova preprosta prednost je v tem, da nikoli ni zapret. Odprt je stiriindvajset ur dnevno, sedem dni v tednu in dvajset mesecov v letu. Z glavo skozi zid ne moremo in kaj takega misiliti bi bilo bedasto. V klub bomu moral priči naravnost skozi vse vrata tako, da nas bodo lahko vsi videli, tudi detektivi, ki sedijo za linicami, v stenah in na stropu ter opazujejo prostore. In oditi bomu moral po isti poti, zato pa vam bom neskončno hvalezen, če mi lahko poveste, kdo na ljubem svetu lahko to storil. Zadnje besede je kar zavrtl.«

Cez nekaj trenutkov je dejal Brick: »Oglejmo si stvar počasi. V blagajniško sobo torej ne moremo. Nihče. Vendar denarja ne puščajo večno tam. Včasih ga morajo prinesi ven in odnesti. To bi bila najlepša priložnost.«

Jerry, ki je stal sredi garaže, je samo skomignil z rameni. »Tega ne vem natančno,« je dejal, »vendar sem prepričan, da nikoli ne odneso vsega naenkrat. Le ob posebnih priložnostih in redkokdaj ga odneso v banko ali sploh prineso ven. Predolgo bi morali čakati na takšno priložnost in postali bi sumljivi. Sicer pa smo preje govorili, kako sploh prodreti v blagajniško sobo.« Vrnil se je k mizi.

»In ni načina, da bi prišli vanjo,« sem dejal. »Preprosto: ni ga!«

Tiho smo obsedeli. Nihče ni imel več kaj povedati in vedel sem, da smo vsi enakih misli. Haroldovega kluba vsa leta njegovega obstoja še nihče ni poskušal oropati in to iz preprostega razloga: ker ga ni mogel. Naš načrt je bil videti kaj slaka.

Misljam, da bi postili vso roč splavati po vodi, da ne bi že kupili avtomobil in prikolico in pripraviti konzerve pa bencin v Guyjevi garaji. Guy je greško dejal: »Koste, da bi lažje naredil najvišje vrste na ručki. Jerry, kaj pa menitoma hipnotiz? Če bi hipnotiziral vse v igralnici, tudi detektive za stekljenimi okenci, potem bi...«

Brez stare vojne sem spregovoril o tem, kar sem prenatisjeval nekaj trenutkov: »Misljam, da smo bili poprej preveč zaneseni, vendar vso glavno vprašanje že rešili.«

»Kajpak,« je Brick dejal poročljivo, se obrnil od okna in nadaljeval kotur radijski napovedoval: »Cestitem, Al Mercer! Tudi poprej si naloč odgovor, morda bi ga se zlaj.«

»Ne,« sem dejal. »Tega sploh noben. Tudi projektni odgovor ni bil moej.«

Jerry me je gledal z osupljivimi očmi. »Nej,« je dejal tiko. »Cigare pa?«

»Tina.«

»Tina?«

»Sveda. Povedal sem ti kaj namenavamo in zlaj ve vse. Skomignil sem z rameni. »Morda taga ne bi smeli storiti, vendar dom, ki prav onesam je dala zamisel, kako priti v Reno. Vse podrobnosti. Vse, kar sem vam povedal, je njena zamisel. Morda bi nam lahko spet pomagala. Končal sem in vse so močali. Ne vem, o čem so premisljevali, teda bil sem prepričan, da bomo lahko pripravili nadzir.«

Brick se je vrnil k mizi in dejal tiko: »In bi radca svoj delef?«

To me je razredilo. »In kaj, četudi bi?« Pogledal sem ga. »Morda brez nje sploh nihče ne bi mogel upati na svoj delef. In vse kaže, da ne bomo mogli uresničiti zamisel, dokler nam ne pove, kaj misli in s kakšnimi načrti nam lahko pomaga. Ima morda ti kakšen načrt? Odgovori mi!«

»Ne,« je tiko dejal. »Nikar se ne razburjam, saj sem le vprašal!«

»Torej dobro. Dejstvo je, da ne zahteva deleža in tudi nikdar ni govorila o njem. Nama bo zadostal moj, ki ga bova delila.«

»Poglej,« je dejal Brick. »Ako si ji povedal, je torej z nami. In da bi nam lahko povedala, kako priti v blagajniško sobo, bi bil predložen zadovoljen. Je zlaj v službi?«

»Misljam, da ne. Najbrž je doma.«

»Pojdimo torej...« je vetal Guy. »Brez nje smo izgubljeni, kaj naj torej izgubimo, če jo prosimo še za ta nasvet?«

Desar minut kasneje smo sedeli v Tinini sobi. Brick, Guy in Jerry so se gesili na kavč. Tina je sedela na stolu, jaz pa poleg nje na mizi. Bila je prekrasna. Nosila je ročasto spomladansko obliko, bila je običena za spehod. Sicer pa bi morsala čez pol ure nastopiti službo v »Krogli. Mojih stvari ni bilo nikjer videti.

Jerry je še enkrat natančno obrazložil vse problem in spot narisal tloris na kos papirja, ki mu ga je dala Tina. Ko je končal, se je za minuto zamislil. Tina je odgovorila enako kot jaz – ne da bi dolgo premisljevala. Zdaj sem vedel, da bo težko.

Odkimala je: »Ne vem, kako bi morali vloniti. Kaže, da je nemogoče priti v blagajniško sobo. Morda je zares neosvojljiva. »Malce je pomolčala in si nečno grizla spodnjo ustnico. Potem nas je pogledala in dejala: »Vendar si ne morem misiliti, da bi bila kakšna stvar tako zastrašena, da bi nikakor ne bi mogli najti poti vanjo. Kaj mislite?« nas je pogledala, vendar nihče ni odgovoril. »Dvomim, da je kdorkoli kdaj prodrl v trdnjava, kakršen je Haroldov klub. Vendar – ne – nekje mora biti pot,« je odkimala z glavo. »Mora biti. Vendar ne vem, kakšna naj bi bila in ne morem si misiliti, da bi jo kdorkoli izmed nas nadel.«

Tiko je dejala: »Nekdo izmed nas mora v Reno. Oditi mora v Haroldov klub in spoznati njegov utrip, se vliveti vanjo. Moral bi posodati okrog, stati, se sprejhajati in si ogledati vse, kar je vredno pomena – vse, kar ste pozabili ali niste opazili. Odkriti mora način, kako bi lahko prišli do blagajne, in misiliti, misiliti, misiliti. Prav tam, na samem kraju. Tam bo mu lažje, tukaj smo začeli v slepo ulico. Odgovor bo treba najti tam. Mislim, da bo to zmogel. »Nasmehnila se je: »Misljam, da bi bil najpričutnejši Jerry.«

Smejno je, vendar nas je predlog razčivel. Navdušenje se je spet povajalo in nenaščoma smo bili kot prenovljeni in svečni v Tinini sobi.

Zdela se nam je, kakor da je že rešila vse problem. Bil sem srečen, ker je predložila, daj bi šel Jerry v Reno, razvozil uganko in se vrnil z rešitvijo.

Zatem smo sedeli in klepetali. Bili smo razburjeni in tako je slo vse dokler Tina ni morala v službo.

Odali smo in se ustavili pred »Krogli« nekaj minut pred pričetkom Tinine službe. Posedeli smo še v avtomobilu in malec poklepali. Nenadoma je Tina med razgovorom omenila besede »kdaj bomo odpotovali«. Jerry je potihom vprašal: »Bomo?«

Tina je prikimala: »Da!«

Jerry je prikimal, ne da bi dejal ali jo zavrnil. Vprašajoče se je zazri v Guyja.

»Seveda, čemu pa ne?« je skomignil Guy z rameni. »Za vraga! Brez Tine pravzaprav sploh ne bi sneli potovati.«

Jerry je spet prikimal in se ozrl k Bricku.

»Meni je prav,« je dejal Brick. »Všeč mi je, zares. Za hip je pogledal Tino in se kratko nasmehnil. »Osebno mi je zelo všeč, da si se nam pridružila.«

Zatem sem spregovoril jaz in ko se je Brick z nasmeškom obrnil proti meni, sem se odločno zazril v njegov oči – brez nasmeška. »Tina pojde z nami, prav,« sem dejal. »Vendar pomeni to, da gre z menoj. »Za trenutek sem umoiknil in sa nato oriazzno nasmehnil. »Vam je jasno?« sem vprašal.

Enonoga gos

Lovec je šel v hudi zimi na lov. Vzel je s seboj ludi eizgna, da bi mu ognju in videl, da ima gos samo eno nogo.

«Kam si pa dal drugo nogo?»

«Prosim lepo, vsaka gos ima pozimi vendar samo eno nogo.»

«O, kaj pa še vsaka gos mora imeti dve nogi!»

«Kaj bi se preprial! Pozimi imajo gosi samo eno nogo! Ko pojdeva domov, bova to videla.»

Sla sta domov in videla gosi na ledu. Zares so stale na eni nogi, drugo pa so si gre-

le. Cigan je ves vesel vzlilik nil: «No, poglej, zares imajo samo eno nogo!»

Lovec je zaživil, gosi so zletale in pokazale dve noge. «Vidiš, da imajo po dve!»

«No, pa bi živil, še tisti pečeni gosi, da bi dobila novo nogo!» je dejal cigan. Lovec ga je pustil, ker se je takdo dobro izvili.

Bogata in uboga sestra

(slovenska pravljica)

Nekoč sta bili sestri: ena bogata in ena uboga. In polem je bogata imela milin, uboga pa ni imela nicesar — samo dvanaest otrok. Ni jim imela kaj dati jesit.

Nekega dne ji je rekla bogata, naj pride k nji mlet v milin. Potem je uboga šla in zvečer, ko je njena bogata sestra prišla — ji je — uboga — rekla, naj ji da peščico moke.

Bogata sestra ji je rekla, da jo ima zadosti na sebi. Ubožica je pričela jokati in je šla domov. Nato si je odresla obliko in je imela dosti, dosti moke, da je obogatela, njena sestra pa je obubožala.

Rožič ne bom trgala...

MUCA IN POMLAD

Cez zimo je naneslo snega skoro do vrha stremega slemenja dravnice. Bližala se je pomlad in sneg je začel pod žarki toplejšega sonca veselo kopneti.

Na tajajoči se grudi snega je poskakoval vrabec in veneto brskal po njej. Brezkrbnež ni opazil velike sive muce, ki se je plazila vse bliže in bliže...

Tedaj je s strehe zagrmela plast snega in v tisočerih iskrah začarala v soncu.

«Cirik!» je veselo začivkal vrabec in poletel na bližnjo vejico.

«Mijau!» se je razhudiла muca na pomlad in si odresla zasneženi kožuh.

MACEK, PES IN KOZEL

(ruska narodna)

Na pristavi so živelji maček, pes in kozel. V miraku so polegli na podstenje in se zapletli v razgovor, kaj je najboljše na svetu. «Najboljše je mleko, je pričel maček, »a tudi pri miškah nisem izbirčen.«

«Ni res!» je pes godrnjanje rekel ješčemu mačku: «Najboljša je mastna kost!»

Kozlu ni bilo všeč ne prvo, ne drugo, zato je zameketal: «Nič ni slajšega od svežega mesa.»

Tako so se divje prepirali, toda niti eden izmed predlog ni obveljal, ker niso bili složni.

Težko natovorjeni poštar s svojim vsakdanjim plenom. Počasi si bodo morale naši pošte omisliti bolj pripravno stovorno grlo. Clovek, ki si na tak način »brusi pete«, mora zgubiti živce. Kolikokrat je treba snop časopisov spustiti z ramen, razvezati in zopet vreči na ramena do naslednje hišne številke!

Foto: F. Perdam

romeno skorjico in je začela jedi nje kapljati mast, je začela cigano teči slina. Na zadnjem se je spozabil, odlomil

Bojni tovariš

Strie Aca je srečal na cesti svojega soseda — malega Janezka in ga resno pozdravil: «Zdravo, bojni tovariš!»

«Zdravo, bojni tovariš!» je prav tako resno odgovoril Janezek.

Dečki v bližini so slišali ta čudni pozdrav. Zasmeli so se in se norčevali iz Janezka:

«Bojni tovariš! Bojni tovariš!»

Janezek se je ustavil in rekel enemu izmed njih: «Slišiš, ti mi že nimaš pravice reči bojni tovariš.»

«Tistile tam pa jo ima?» se zakrohotila deček.

«Da, ker sva v resnici bojna tovariš. Ko je sovražnik bombardiral naše mesto, me je v otroškem vozičku odpeljal na varno, mu je zabrusil Janezek in odšel naprej.»

Sestanek za zeleno mizo ne posenem občnega zborna, temveč dnevni obrok v vrtcu

mladi vedež

GASILCE imenujemo ljudi, ki gase požare in pomagajo tudi pri drugih večjih nesrečah. Gasilci so velenjeni v tako imenovana prostovoljna gasilska društva. Razen prostovoljnih gasilcev pa so tudi pokljeni, to so taki, ki se kot gasilci v službi in dobivajo za to plačo.

Ljudi opozori na ogenj topovski strel, sirene ali plat zvona. Tako nato hite na kraj nesreče vozovi ali avtomobili z brizgalnami, gasilnimi lesvami in gasilci. Glasni signali teh vozil opozarjajo pešce in voznike, naj naredi na cesti prostor, da bo lahko pomoč čimprej prišla na kraj požara. Ko pridrve ija, skočijo gasilci s čeladami na glavi in v oblikah, varnih pred ognjem — z vozil. Eni se poženijo v goreče stavbo reševat ljudi, ki jim je ogenj zaprl izhod, drugi napno veliko in močno platno ter vanj love nesrečneže, ki skačejo skozi okna zgornjih stanovanj, tretji hite po lestvah in napeljujejo platinene cevi. Ko začne delovati motorna ali ročna brizgalna, požene vodo po ceveh navzgor. Skozi medeninasto usitje cevi ali šobo, ki jo drži gasilec v rokah, brizga voda v močnem curku in gasi ogenj.

Clovekoljubno delo gasilcev je utrudljivo in nevarno.

VOHUN

Po knjigi resnične vohunske zgodbe riše Sirc Franc

NESPORAZUM

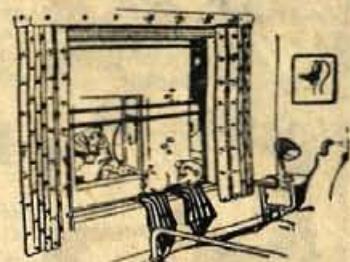
— Ko si mi dejal, da mi boš pokazal veliki in mali voz, sem si to zamišljala popolnoma drugače.

COPATA

— Ali ti nisem že stokrat rekla, da ne prekinjaš očeta, ko me posluša.

HISNA TELEVIZIJA

— Zdi se mi, da je to bolj zabavno kot televizija.

V neki lepi trgovini v Stavangeru je Hilda izbirala torbico. Vzela je v roko dve in upravila svojega moža Knutha:

— Katera ti je bolj všeč?

— Obe sta lepi, je odgovoril Knuth.

Hilda je izbirala več kot dve uri. Prodajalka je bila zelo uslužna in prijazna. Odprla je modro torbico

— Zakaj se je začudil Knuth.

— Zato, ker mi je bila bela bolj všeč, razen tega pa žena labko nosi belo torbico pri vsaki obleki. Po misli, čemu bi bila podobna, če bi ponesla modro torbico z zelenim ali rdečim kostimom!

— Zaboga, zakaj si pa potem vzela modro, če si to vedela? Daj mi jo, šel jo bom zamenjal, imava še uro časa do odhoda vlaka. Tu

— Grem jo zamenjat, a žena me čaka na postaji.

— Počasi, samo brez nervoze, reže policaj ostro. Tudi jaz grem z vami.

— Dobro, pojrite z menoj, če želite, samo prosim vas, da pobitite, ker bom drugače zamudil vlak proti Mandalu.

— Rekel sem, da počasi — reže

— Ali ste vi prodali torbico temu človeku, — vpraša policaj prodajalko.

— Da, prodala sem jo gospe, ki je bila s tem gospodom.

— Hm! — zamrmra policaj.

— Prosim vas, zamudil bom vlak! — zaječi Knuth. — Ali boste zamenjali torbico za tisto belo?

— Katero belo? Imamo 20 vrst belih torbic v prodajalni.

— Poglejte, mislim, da je to isto!

— Ste prepričani? — vpraša prodajalka.

— Da, prepričan sem. Prosim vas, zavijte mi jo, da me ne bo spet policija preganjala zaradi tega.

Ko je Knuth prispel do postaje, so bile zapornice spuščene. Zaman je poizkušal, da bi se splazil pod njimi, toda čuvaj proge se je zadrl: — Stoj! Kam se zaletavaš? Bi rad umrl?

Domov je prišel z drugim vlakom in dal ženi torbico. Navdušeno ga je pogledala, odvila papir in vzkliknila:

— Oh Knuth, saj nisi prinesel prave torbicel!

Arnolf Everland

TORBICA

in nato je belo ter pokazala Hildi pregrade v njej. Obe torbici sta imeli isto ceno, čeprav je bila bela večja od modre.

Ko sta zapustila prodajalno, je imela Hilda v roki modro torbico.

— Cudovita je, reče Knuth zadowoljno.

— Uh, res sem neumnil je vzkliknila Hilda. — Ne vem, kaj mi je bilo, da sem kupila to torbico!

imaš karte, pojdi v vlak in me počakaj.

Knuth je pograbil torbico in pobitel. Spotoma je mislil na ulico, v kateri sta kupila torbico. Mimo idoli so se ozirali za njim: človek hiti kot obseden z žensko torbico v roki. Nenadoma zasliši žvižg. Knuth se ozre in vidi policaja, kako dviga roko, da bi ga zaustavil.

— Trenutek, gospod, reže policaj — kam bitite s to torbico?

policaj, medtem ko je Knuth pobitel. — Slišal sem že prej take zgodbine.

Ko sta vstopila v trgovino, sta naletela na veliko množico kupcev.

— Oprostite, — reče Knuth prodajalki — bi hoteli biti tako ljubeznivi in zamenjati tole torbico? Saj se spomnите, pravkar je moja žena kupila pri vas to torbico in jo želi zamenjati za tisto belo, ki ste ji jo kazali.